

Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita

Stručni skup za učitelje i nastavnike geografije – pripravnike

Osijek, 5. siječnja 2015.

Organizator: Agencija za odgoj i obrazovanje

Sadržaj i struktura pisanog rada na stručnom ispitu

Doc. dr. sc. Ružica Vuk

Sveučilište u Zagrebu

Prirodoslovno-matematički fakultet

GEOGRAFSKI ODSJEK

Cilj radionice

- primijeniti spoznaje matične znanosti, generičke i metodičke vještine u interpretaciji zadane teme u pisanom radu na stručnom ispitu
- unaprijediti metodičke kompetencije

Polazište

- analiza pisanih radova pristupnika na stručnim ispitima 2014./2015. školske godine, 1. rok
- najčešće pogreške u pisanim radovima pristupnika na stručnom ispitu iz geografije
- očekivanja pristupnika na stručnom ispitu iz geografije

Specifični ciljevi – odgojno-obrazovni ishodi

- razraditi stručnu temu u formi eseja
- prepoznati i primijeniti preporučene korake u izradi eseja
- primijeniti odgovarajuće tehnike i metode u izradi eseja
- izraditi koncept teme pisanog rada po kompozicijskim jedinicama
- usporediti i vrednovati izrađene koncepte teme pisanog rada
- predstaviti rezultate rada
- sudjelovati u raspravi prema pravilima

Plan rada

- Iskustva i očekivanja polaznika
- Samostalna izrada koncepta, uz vođenje
- Razmjena iskustva radom u parovima
- Objedinjavanje rada (skupine)
- Priprema prezentacije rezultata rada (skupina)
- Predstavljanje rezultata rada (skupina)
- Sažimanje rezultata rada (skupina) (voditelj radionice)
- Primjena novih znanja i vještina
- Formativno vrednovanje

ISKUSTVA: pisani rad na stručnom ispitu iz geografije – analiza stanja i problemi

- razlike u konceptu, stilu i sadržaju pisanog rada
- nejasna kompozicija rada
- izostanak interpretacije i citiranja literature
- nedovoljno poznavanje stručne terminologije (izostanak primjene stručne terminologije i/ili primjena u pogrešnom kontekstu)
- nejasni (formalni ili pretenciozni) zaključci

ISKUSTVA: najčešće pogreške u pisanom radu na stručnom ispitu iz geografije

- **kritički pristup** \leftrightarrow doslovno interpretiranje literature (NPP donosi parlament, nastavni program češće se mijenja od nastavnog plana; citiranje izjava državnih dužnosnika)
- **terminologija**: nastavni sadržaji \leftrightarrow gradivo; količina znanja \leftrightarrow kvaliteta znanja \leftrightarrow kognitivna razina; govor \leftrightarrow jezik; vrednovanje \leftrightarrow praćenje \leftrightarrow provjeravanje \leftrightarrow ocjenjivanje; elementi vrednovanja \leftrightarrow oblici provjeravanja \leftrightarrow kriteriji ocjenjivanja; vrste zadataka za pismeno provjeravanje
- **materijalne (stručne) pogreške**
- **izostaje jasnoća misli i ideja**
- **procesi opisani nelogičnim slijedom**

Što pristupnici očekuju u pisanom radu na stručnom ispitu iz geografije?

- Napišite 2-3 natuknice
- Usporedite napisano
- Komentirajte razlike

Što se od pristupnika očekuje u pisanom radu na stručnom ispitu iz geografije?

- interpretativno-raspravljačka obrada stručne teme u formi eseja, akademskim stilom
- poznavanje i kritičko korištenje relevantne literature u svrhu formuliranja ideja i argumenata, usporedba s osobnim iskustvom
- fokus na temi
- sadržajno i grafičko razlikovanje kompozicijskih jedinica
- primjena jezičnih pravila

PREPORUČENI KORACI U IZRADI ESEJA

- Odabir teme
- Promišljanje o temi
- Izrada koncepta
- Struktura / kompozicija eseja:
- UVOD, RAZRADA TEME, RASPRAVA, ZAKLJUČAK
- Tehnike rada, metode, samoanaliza koncepta
- Napisati esej po kompozicijskim jedinicama
- Tražiti mišljenje mentora i profesora hrvatskoga jezika (u vašoj školi), usporediti sadržaj eseja s kolegama pripravnici

SAMOSTALNA IZRADA KONCEPTA, uz vođenje

- formiranje skupina (3 skupine)
- samostalni rad članova skupine: izradite koncept svake kompozicijske jedinice na zadanu temu (svaki član skupine radi samostalno):
- UVOD, RAZRADA TEME, RASPRAVA, ZAKLJUČAK

RAZMJENA ISKUSTVA RADOM U PAROVIMA

- samoanaliza koncepta
- radom u paru usporedite koncepte, raspravite o eventualnim razlikama u pristupu

OBJEDINJAVANJE RADA SKUPINE I PRIPREMA PREZENTACIJE

- usporedite koncepte svih parova u skupini
- objedinite (usuglasite) rezultate rada skupine
- pripremite prezentaciju rezultata rada vaše skupine (svaka skupina priprema prezentaciju jednog koncepta, dogovara način prezentacije, bira izvjestitelja, ...)

PREDSTAVLJANJE REZULTATA RADA SKUPINA

- Predstavnik prve skupine prezentira koncept na zadanu temu, članovi ostalih skupina bilježe eventualna pitanja i teze za raspravu
- Rasprava prema pravilima
- Isti koraci za ostale dvije skupine

SAŽIMANJE REZULTATA RADA SKUPINA (voditelj radionice)

- voditelj radionice sintetizira rezultate rada skupina i važnije ideje izrečene u raspravama
- po potrebi prodiskutirati tehnike i metode rada u izradi koncepta eseja, sadržaj kompozicijskih jedinica, unutar tekstovnu povezanost, akademsko pisanje i citiranje, opisnike za vrednovanje eseja, pravopisna pravila, ...

PRIMJENA NOVIH ZNANJA I VJEŠTINA

- Izaberite temu i izradite koncept (samostalni rad, svaki sudionik stručnog skupa bira svoju temu)
- Prezentacija odabranih radova
- Samostalnom izradom koncepta polaznik stručnog skupa dokazuje sposobnost primjene novih znanja i vještina

FORMATIVNO VREDNOVANJE

- Korake primijenjene u današnjoj radionici (slijed aktivnosti) napišite u dijagram kronološke sheme.
- Izdvojite pet ključnih pojmova s današnje radionice i poredajte ih po važnosti.
- Napišite koja ste nova znanja stekli u današnjoj radionici.
- Napišite koje ste vještine unaprijedili u današnjoj radionici.
- Likertovom ljestvicom procijenite vašu kompetentnost za pisani rad na stručnom ispitu iz geografije.

ZAHVALJUJEM ZA POZORNOST I SURADNJU

Primjeri tema za pisani rad

- Geografija kao nastavni predmet
- Kurikulum geografije
- Kompetencije učitelja / nastavnika geografije
- Nastavni program geografije (u osnovnoj / srednjoj školi)
- Korelacija geografije s drugim nastavnim predmetima
- Nastava geografije, ishodi učenja i kompetencije učenika
- Kognitivne i praktične geografske vještine
- Motivacija u nastavi geografije
- Terenski rad i terenska nastava geografije
- Tekstualna nastavna sredstva u nastavi geografije
- Vizualna nastavna sredstva u nastavi geografije
- Audiovizualna nastavna sredstva u nastavi geografije
- Razvijanje kartografske pismenosti
- Udžbenici u nastavi geografije

Primjeri tema za pisani rad

- Oblici rada u nastavi geografije
- Verbalne nastavne metode
- Neverbalne nastavne metode
- Grafičke metode u nastavi geografije
- Izvorna geografska nastavna načela
- Projektna nastava
- Praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje učeničkih postignuća
- Pripremanje učitelja / nastavnika za nastavni sat geografije
- Koncept i organizacija nastavnog sata geografije
- Razine planiranja nastave geografije
- Rad s darovitim učenicima
- Rad s učenicima s teškoćama u učenju
- Istraživanje nastave geografije